

725-091

MAGYAR NEMZET

1980 JUL 26

emzet

5

Elképzelések, javaslatok

264

A Belváros az ezredfordulón

Budapest városrészeinek korszerű megújítására sorozatosan készülnek a tervek. Azzal mindenki tisztában van, hogy egy ilyen feladat megoldása, végrehajtása nem megy máról holnapra. A várostervezők ugyanis nemcsak a ma igényeit nézik, hanem a messzi jövőbe is tekintenek.

Kevés bontással

A Gerő Balázs főmérnök által irányított mérnökkollektíva a BUVÁTI-nál most elkészítette a Belváros megújításának tervét. Ezt a nagy feladatot a következő ötéves tervek keretében szándékoznak megoldani. A kevésbé népes, de jelentőségében a főváros egyik élvonalbeli kerületére, a Belvárosra már korábban készült rehabilitációs tervjavaslat, de annak felülvizsgálatát szükségesnek tartották az illetékes fórumok. Az V. kerület esetében ugyanis az a cél, hogy *minél kevesebb bontással* oldják meg a korszerűsítést. Az V. kerület — a sok közintézmény miatt — Budapest egyik legritkábban lakott városrésze és a jövőben a lakosság száma itt tovább csökken. Ezért — az elkerülhetetlen bontások mellett — a megmaradó lakások felújítására kell törekedni.

Ma az V. kerület a főváros közintézményeinek társadalmi és államgazdagságának a központja. Erre figyelemmel kell lenni az alapfunkciók elosztásánál, a fejlesztéseknél. Az új terv egyik legfontosabb és legnagyobb érdeklődésre számot tartó gondolata, hogy az immár nélkülözhetetlen új városrésze épületét a régi helyen, a Tanács körüli fronton jelölik ki.

A kerület sűrű beépítettsége és forgalmi adottságai a Belvárosban újabb nagy áruházak telepítését nem teszik lehetővé. Elsősorban az iparcikkek, illetve a szaküzletek hálózatának fejlesztése indokolt, a kitelepítendő ipar és raktárok rovására. Fontos az élelmiszerkereskedelemből hálózat fejlesztése. A századfordulóig egyebek között legalább két nagyobb *élelmiszer-áruháza* kialakítása indokolt. A vendéglátást ebben az időszakban a kisebb üzletek nyitásán kívül nagyobb önkiszolgáló étterem létesítésével kívánják javítani.

Szolgáltatás, pihenőterületek

Az idegenforgalom számára a Duna-parton épülő szállókon és az Erzsébet-szálló rekonstrukcióján kívül az olcsóbb, az ifjúsági turizmus számára kedvező szálláshelyek alakíthatók ki. A tömbrekonstrukciók során az olyan belső épületszárnyakban, amelyek lakások céljára a jövőben nem alkalmasak, de bontásuk nagy áldozatokkal járna, szintén a turizmust szolgáló intézmények helyezhetők el. A kereskedelmet, a szolgáltatást elsősorban a József Attila utca és a Kossuth Lajos utca közötti részen fejleszthetik, valamint a Váci utca déli szakaszának környékén és a Vadász utca térségében, különös tekintettel

az utóbbi helyen megnyíló metrómegállóra.

A Belvárosban, főleg a déli részen a meglévő közép- és felsőoktatási intézmények a helyhiány miatt ma is nehézségekkel küzdenek. Ezeknek legalábbis részleges kitelepítése kívánatos. Egy-egy mozi, vagy kamaraterem telepítési lehetőségét a nagyobb együttesek megvalósításánál ajánlatos mérlegelni.

A századfordulóra a kerület népessége a mainak csaknem a felére csökkenhet. A jelenlegi 53 ezer lakossal szemben 2000-ben csak 30,4 ezer állandó lakossal számolnak. Ugyanakkor a teljes nappali népességet 350 ezer főre becsülik.

A termelő munkahelyek és raktárak jelentős részének a kitelepítését szorgalmazzák. Mintegy 25 ezer négyzetméternyi raktárteret lehet felszabadítani, elsősorban üzletek és szolgáltató intézmények céljára.

A Belváros pihenőterületeiben, parkokban igen szegény. A fejlesztésnek nyilván nem járható útja a szabad területek lényeges növelése bontások által. Törekedni kell viszont az alsó szinteken kialakítható sport- és szabadidőtevékenységet szolgáló helyek gyarapítására, illetve a meglévő pincék, padlások és teraszok ilyen célú felhasználására.

Alagút a Duna alatt

Ha a tervezett 4-es számú metróvonal első szakasza megépül — ami 2000 körül várható — a Tanács körút—Múzeum körút—Tolbúchin körút—Szabadság-híd útvonalon a villamos megszüntetésével kell számolni. Szerepel a tervben a Duna alatt átvezető közúti alagút építése is. Az ezredforduló után a pesti alsó rakpartot kétszer két forgalmi sávra építik át. A Belvárosban keresztül két egyirányú kétszer két forgalmi sávú utcapárt alakítanak ki. Az északról délre vezető útvonal a Honvéd utca—Münnich Ferenc utca—József Nádor tér—Szende Pál utca—Apáczai Csere János utca—Belgrád rakpart; a délről északra vezető útvonal pedig a Kecskeméti utca—Károlyi Mihály utca—Petőfi Sándor utca—Bécsi utca—Október 6. utca—Rosenberg házaspár utca—Szemere utca. Így az Erzsébet-hídtól délre levő területen a lakosok részére átmenő forgalomtól mentes, nyugodt és csendes lakókörnyezet biztosítható, a Váci utca déli része pedig visszakapja lakóutca funkcióját. A Szabadság tér mentesül az átmenő forgalomtól és a Duna körzise visszaadható eredeti rendeltetésének.

Javasolják, hogy a Belvárosban bármilyen rendeltetésű új épületre csak akkor adjanak építési engedélyt, ha legalább a normák szerint szükséges parkolókat a telken belül megépítik. Minden ötéves tervben egy-egy nagy parkolóház létesítése várható a Belvárosban.

A továbbiakban a tervezet foglalkozik a Belváros közműellátásának jövő helyzetével. Az elkészült javaslatot egyez-

tették a Fővárosi Tanács Közmű- és Mélyépítési Főigazgatóságának elgondolásával.

Újabb sétálóutcák

A következő években kialakul a Tanács körút felé terjeszkedő belvárosi üzletközpont újabb sétálóutcákkal és méltó befejezésként kiegészül a városrésze rekonstrukciójával létrejövő fórummal. A városrésze együttesének a Madách Imre tér felőli fejlesztését a terv úgy irányozza elő, hogy a két díszudvar köré közhivatalok épüljenek, a földszinten pedig közönségtájékoztató kiállítások, szórakoztató és vendéglátó intézmények kapnának helyet. Javasolja a tervezet azt is, hogy a századforduló után a pesti Duna-parti sétányrendszer, a Korzó a Duna-parti forgalmi út kialakítása és 2-es villamosvonal esetleges helyenkénti süllyesztése révén jelentősen bővíthető legyen.

Nagy figyelmet kívánnak fordítani a Belváros városképe és ezen belül a műemlékek védelmére is. Javasolják mind a városrésze, mind a Marokkó udvar tömbjeinek olyan beépítését, amely visszaállítja a Kiskörút és a Deák tér hajdani utca-, illetve térfalait. A városfalak bemutatása az udvarokban, passzázokban levő maradványok kiszabadításával is megvalósítható. Javasolja a tervezet a teljes Belváros műemléki jelentőségű területté nyilvánítását.

A Belváros rendezési terve nem tekinthető úgynevezett gazdasági tervnek, megvalósítása a gazdasági-pénzügyi tervezés függvénye. Mindazonáltal a fejlesztési programot két húszéves szakaszra javasolják bontani.

Az e cikkben említett tervek még nem nyerték el a fel-sőbb fórumok jóváhagyását. Mindezek az elgondolások még *forrásban vannak*, és feltehető, hogy amíg a Belváros újjászületéséből valóság lesz, még jelentős változásokon mennek át.

Gárdonyi Jenő